

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus Ultimus. De privilegiis viva vocis oraculo concessis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

intra mensē, postquam super hoc fuerint requisiti, suspensionis sententiam usque ad satisfactionem debitam eo ipso incurrant, non obstantibus præmissis statutis, aut quibuslibet privilegiis, cujuscunque tenoris existant.

1309 Not. 16. Prædictæ constitutioni ad finem ejusdem Clementinæ in §. sanè, apponi hanc moderationem: sanc Religiosis illis, quibus est ab Apostolica Sede concessum, ut familiaribus suis domesticis aut pauperibus in hospitalibus suis degentibus, Sacramenta possint Ecclesiastica ministrare: nullum ex præmissis volumus quoad hoc præjudicium generari. Quid porro in hoc privilegio veniat nomine familiarium domesticorum, dicemus infra an. 2351.

ARTICULUS ULTIMUS.

De privilegiis viva vocis oraculo concessis.

1310 Privilegium viva vocis oraculo concessum dicitur, quod Pontifex Romanus concedit vocetenus, & non scripto proprio. Non est dubium plura Regularibus privilegia solo vivæ vocis oraculo esse concessa. Quia tamen postea Gregorius XV. & sub hoc Urbanus VIII. ea revocavit, ille quidem quibusdam exceptis (illis nempe, quæ concessa, ad instantiam Regum, vel manu alicujus Cardinalis firmata sunt) iste verò omnia sine ulla exceptione: à nonnullis disceptatur, an jurisdictione, quæ in iis privilegiis concessa fuerat, etiamnum licitum usum habeat? quibusdam affirmantibus, negantibus aliis; ideo ad calcem hujus tituli breviter subjungemus ea, quæ in utramque partem disputantur. Quæstio igitur præsens est, an non obstantibus dictorum Pontificum constitutionibus, privilegia Regularibus vivæ vocis oraculo concessa, consequenter facultates in illis concessæ maneat revocata?

§. I.

Proponitur sententia affirmans revocationem.

1311 In hac controversia, opinionum sibi oppositarum, Cardenas in Crisi Theolog. ad propositiones damnatas ab Innocentio XI. dissertat. 2. c. 6. §. 2. n. 315. de sententia negantium revocationem sic loquitur: *Numquam potui mihi in animum inducere, eam opinionem esse verè probabilem, sed semper existimavi, eam certò falsam; mihi enim*

evidens est, privilegia Regularibus vivæ vocis oraculo concessa à Romano Pontifice, ex constitutione Urbani VIII. manere revocata. Sed quia multi Scriptores præfatam opinionem propugnant, nolo appellare absolute improbabilem, sed solum assero, eam esse tenuiter probabilem, & dubia probabilitatis. Et pro sua opinione citat Cardinalem de Lugo in respons. moralib. l. 4. d. 33. n. 2. Quintanaduennam tom. 1. tr. 9. sing. 3. Baldellum tom. 2. l. 3. d. 34. n. 19. Antonium Escobar Theol. moral. t. 1. l. 6. f. 2. c. 3. problem. 16. n. 144. & c. 16. problem. 3. n. 195. Dianam, & alios. Sed Card. Lugo loc. cit. super hoc nihil habet.

Ratio ipsius est. Quia Urbanus VIII. 1312 expressè revocat omnia privilegia, vivæ vocis oraculo Regularibus concessa, quæ non reperiuntur expressè, ac singulatim scripta in literis Apostolicis sic, ut ex his de illis constet; sed privilegia vivæ vocis oraculo Regularibus concessa, quamvis per alias Bullas in genere confirmata, non reperiuntur scripta in literis Apostolicis, ut per ejusmodi literas constet de illis; ergo privilegia vivæ vocis oraculo Regularibus concessa, quamvis per alias Bullas in genere confirmata, sunt revocata. Minor, inquit, & consequentia sunt evidentes. Quòd autem præfati Pontifices, & præcipuè Urbanus expressè intendat revocare privilegia, quæ non constant ex literis Apostolicis, constat ex motu proprio Urbani, illis verbis: *Cum autem experientia rerum magistrà compertum sit, concessiones, & gratias vivæ vocis oraculo, etiam à S.R.E. Cardinalibus obtentas, & ipsorum manu firmatas, sæpe ab his, in quorum favorem emanarunt, minus canonicè interpretatione exiendi, & perperam in disciplina Ecclesiastica detrimentum executioni demandari; idcirco quantum cum Domino possumus, his & aliis malis occurrere volentes; motu proprio, &c.*

Nam ex his verbis deducitur 1. Pontificem intendere revocationem omnium privilegiorum vivæ vocis oraculo concessorum, ne, dum non constat de terminis formalibus, quibus facta est à Pontifice concessio, illi, in quorum favorem facta est concessio, apponant alios terminos, qui sibi videantur æquivalentes, & sic extendant facultatem ultra mentem Pontificis. Et quidem non est dubium, longè diverso modo fieri interpretationem privilegii, si ap-

si apponantur diversi termini, quamvis, narranti privilegium videantur æquivalentes; nam ipsi termini, qui communiter *æquivalentes*, alii majorem, alii minorem extensionem recipiunt. Ex quo manifestè colligitur intendere Pontificem, quod certum constet de terminis formalibus, quibus Pontifex fecit concessionem, quod non aliter constat, nisi per ipsas literas Apostolicas.

1314 Deducitur, 2. ex ipso Romani Pontificis testimonio, cui refragari nefas est, experientiâ compertum esse, ejusmodi oracula ab aliquibus extendi ultra id, quod creditur fuisse de mente Pontificis, & ultra id, quod permittit canonica interpretatio. Ex quo manifestè infertur, quòd intendit Pontifex privilegia constare de verbo ad verbum ex literis Apostolicis, ne dum proponuntur, seu referuntur privilegia per alios terminos diversos ab iis, quibus Pontifex ea concessit, facilius trahantur ad diversum sensum.

1315 Deducitur, 3. quamvis confirmata sint in genere per alios Pontifices: & non inveniuntur scripta in literis Apostolicis, sed solum scripta per privatam personam, idem subire periculum, quòd extendantur minus canonicâ interpretatione; & quòd cum detrimento Ecclesiasticæ disciplinæ executioni mandentur: Ergo Pontifex expressè vult revocare omnia privilegia, quæ non reperiuntur scripta in literis Apostolicis; neque eximuntur à revocatione, per hoc quòd sint confirmata in genere.

1316 Deducitur, 4. voluisse Pontificem occurrere aliis malis, quæ ex concessione privilegiorum vocerentur facta, & non scripta in literis Apostolicis, oriri possunt, ut dicitur in clausula supra relata: ergo manifestum est, quòd intendit Pontifex, quòd privilegia inveniuntur scripta in literis Pontificis, & ex illis clarè constet, ut prædictis malis occurratur.

1317 Sed quam sunt hæc mala, siue inconvenientia? sanè non est leve inconveniens, quòd in tota Ecclesia deducantur ad praxin privilegia, de quorum concessione non est plena probatio, & vix est semiplema, qualia sunt non pauca ex his oraculis. Nam licet quàm plures sint Scriptores, qui testentur dari ejusmodi privilegia vivæ vobis oraculo concessa, autoritas tamen omnium illorum reducitur ad illum unum, qui vel immediatè accepit ab ore Pontificis,

vel immediatè accepit ab eo, qui obtinuit à Pontifice concessionem. Cui tam tenuem fidem habet Urbanus, ut licet sit S. R. E. Cardinalis ille, qui testatur privilegium, non velit istud esse validum. Et merito: quia dum non plene constat de verbis formalibus Pontificis, potest ille, qui testatur privilegium, addere, aut minuere, aut in alio sensu intelligere. Et quidem quamvis in aliqua causâ deponant viginti testes, si omnes se referant ad dictum unius, non faciunt majorem probationem, quàm ille unus.

§. 2.

Proponitur sententia negans revocationem.

Cardenas in Crisi Theologica, ubi agit de diplomate Innocentii XI. damnante 67. propositiones dissert. 2. n. 314. refert complures ex Scriptoribus, qui negant etiam post dictas eorum Pontificum constitutiones manere revocata Regularium privilegia vivæ vocis oraculo concessa. Quintanaduennas m. supr. cit. pro ead. n. 5. pro eadem sentent. refert Lezanam qq. regul. c. 3. n. 21. & Peyrin. tom. 3. c. 12. const. 18. Notandum tamen non omnium esse doctrinam indefinitam; quidam enim volunt revocata solum ea que ante revocationem non fuerunt bullata, seu in scriptum redacta, & sub hoc à Summis Pontificibus specialiter confirmata; non autem prius bullata: alii aliter restringunt, ut revocatio non cadat super privilegia remuneratoria, vel ex quasi contractu concessa, ut notavimus supr.

Prima probatio desumitur à distinctione privilegii vivæ voce concessi, in id, quod tunc etiam, quando facta est revocatio, adhuc fuit *purè oraculum vivæ vocis*; & illud, quòd tunc, quando facta est revocatio, *non amplius fuit purum oraculum vivæ vocis*, sed exiit naturam vivæ vocis oraculi, & induit naturam privilegii Bullati, sic, ut in tali Bulla habeantur pro expressis, tanquam de verbo ad verbum forent inserta; videtur autem certum, quòd expressa in literis Apostolicis non sint mera vivæ vocis oracula; quo posito: arguunt: Per constitutiones Gregorii XIII. & Urbani VIII. tantum sublata sunt privilegia Regularium puro vivæ vocis oraculo concessa; ergo, quæ tunc non amplius erant pura vivæ vocis oracula, per constitutiones dictorum Pontificum non sunt subla-

sublata; sed multa privilegia, quæ prius vivâ voce Regularibus concessa fuerant, adhuc ante revocationem factam sunt Bullata, consequenter, quando facta est revocatio, non fuerunt pura vivæ vocis oracula; ergo ea per constitutiones dictorum Pontificum non sunt sublata. Subsumpta patet ex facta distinctione privilegii in purum, & non purum vivæ vocis oraculum. Ant. prob. quia cum dicta constitutio expressè solum loquatur de privilegiis vivæ vocis oraculo concessis; & sit odiosa, utpote privans omnes Regulares jure quæsito, ex liberalitate Summorum Pontificum, & tot meritis in Ecclesiam DEI; strictè interpretanda est de privilegiis vivæ vocis oraculo concessis, eo nempe, quod fuit, ac permansit purum oraculum usque ad revocationem.

1320 Ad hoc argumentum respondet Cardenas n. 320. non sufficere, qualitercunque illa esse, vel haberi pro expressis, & ideo illam acceptionem fallacem esse, & laborare in æquivoco; quia Gregorius & Urbanus expressis verbis intendunt, quòd, ut privilegia valeant, constare debeant ex literis Apostolicis, & in illis reperiri expressè, & singillatim scripta: quid ergo prodest, quòd dicant alii Pontifices Prædecessores per clausulam generalem, ea habenda esse pro expressis, si per hanc clausulam non constat de talibus privilegiis; neque ea inveniuntur scripta expressè, & singillatim in ejusmodi literis? Sed ad hoc dicemus infra à n. 1336. Illud hic duntaxat annoto, in Bulla Urbani VIII. quam dabimus n. 1330. non inveniri, quòd expressis verbis exigat, ut privilegia valeant, constare debere ex ipsis literis Apostolicis, ac in illis reperiri expressè, ac singillatim. V. n. 1331. nam valde diversa sunt, aliquid expressis verbis contineri in textu, & aliquid deduci solum, ex verbis expressis in textu.

1321 Alterum negantium argumentum est, quod affert ipse P. Cardenas cit. n. 330. quod sic habet: Omnia privilegia Ordinibus Mendicantibus concessa sunt irrevocabili-ter; ergo privilegia vivæ vocis oraculo concessa eisdem, non revocantur per constitutionem Urbani, aut Gregorii. Antecedens probatur 1. Nam B. Pius V. in quadam Bulla, in qua concessit, & confirmat privilegia pro quibusdam Mendicantibus, decrevit, ea privilegia nullo unquam tempore per Sedem Apostolicam revocari

Tom. V.

posse, & sub aliis revocationibus non comprehendi præfata privilegia. Quod si ea revocari contingat, ea Pontifex denuo concedit; etiam sub data ab ipso Mendicantium Generali eligenda. Et confirmatur. Nam Gregorius XIV. & Paulus V. confirmavit eadem privilegia eodem modo, ac Pius V. Ex hac benigna B. Pii V. concessione, negantes deducunt 1. dicta Regularium Mendicantium privilegia nunquam revocari posse, consequenter ab omnibus revocationibus fieri solitis excepta esse; imò esto fortassis revocarentur, statim iterum à Generali Ordinis, potestate dignitati Generalatus concessa, resuscitari posse.

Respondet Cardenas cit. n. 342. concedendo privilegia vivæ vocis oraculo Mendicantium Ordinibus concessa, non esse revocabilia, potestate ordinariâ, non autem de plenitudine potestatis; quia B. Pius V. non potuit ligare plenam potestatem, quàm à Christo Domino habituri erant ejus Successores. Sed reponunt contrarii, id quidem verum esse; at eodem modo sequi, quòd nec ordinariam eorum potestatem ligare potuerit; adeoque si non plenè cassetur constitutio Pii V. non rectè dici, ea privilegia vi dictæ concessionis à Pio V. esse irrevocabilia tantum de potestate ordinaria. Observari etiam posset, quòd fortasse facultas: à Pio V. Mendicantium Generalibus concessa, ad privilegia, si revocata forent, denuò revalidanda, non sit vivâ voce, sed bullâ, vel Brevi Pontificio concessa, quo casu non caderet sub dictas constitutiones Gregorii XIII. & Urbani VIII. quæ solum loquuntur de concessis vivâ voce.

Tertium negantium argumentum est ex natura privilegii remuneratorii; quia privilegia remuneratoria sunt irrevocabilia; quæ si de plenitudine potestatis revocantur, debet fieri compensatio: sed omnia privilegia Regularium, atque adeo vivæ vocis oracula, sunt remuneratoria; cum constet ex Bullis Apostolicis, concedi ea privilegia propter magna merita; & nulla data est compensatio pro ejusmodi oraculis revocatis: ergo manent non revocata. Ma. constat. 1. Quia talia privilegia transeunt in naturam contractûs; 2. Quia sunt quædam donatio, & directè tendunt ad Dei cultum, ac salutem animarum, ut patet ex ipsis literis concessionum: at contractus etiam inter Principem, & Subditum irrevocabiles sunt;

Pp

& do.

& donatio acceptata à donatario est verus contractus; ergo.

1324 Ad hoc argumentum respondet Cardenas, privilegia remuneratoria esse quidem irrevocabilia *per se*, & quando non apparent noxia utilitati publicæ; non autem *per accidens*, & ex quo apparent noxia utilitati publicæ. Revocationem autem in præsentī casu solum cadere super privilegia vivæ vocis oraculo concessa, ex quo apparebant noxia utilitati publicæ, ut constat ex verbis Bullæ Urbani VIII. referendis infra 1331. adeoque in præsentī casu privilegia illa, *per se* irrevocabilia, bene potuisse *per accidens* revocari. Hæc tamen responsio ad summum probat, ea *per accidens* revocari solum in eo, quo publicæ utilitati noxia sunt, nimirum, quorum extensionem ultra verborum significationem, quam non admittit recta verborum interpretatio in favorabilibus; at cum hoc stat substantia privilegii.

1325 Ad ma. 1. prob. respondet, negando privilegia remuneratoria transire in naturam contractus, quando non sunt circa rem, cuius acquiritur dominium, ut de castro, jure percipiendi vectigalia &c. cum non maneat obligatus Princeps ex justitia commutativa, ex qua obligat contractus. Ad alteram similiter negat, concessionem ejusmodi privilegiorum esse donationem, nisi solum analogicè, aut metaphoricè; & ait, hanc secundam probationem solum habere vim in privilegiis, in quibus conceditur dominium rei, v. g. juris vectigalium &c. Ea enim est propriè donatio, & verus contractus gratuitus, qui revocari non potest, nisi propter publicam necessitatem, facta compensatione, si fieri potest; aut propter alias causas jure permissas absque compensatione. Ad 3. pariter negat; ex illis verbis Pauli V. inferri, quod data sint privilegia Mendicantibus ad promovendum cultum divinum; sed ad summum, quod data sint in præmium iis Religiosis, qui se optimè exercuerunt in cultu DEI promovendo.

1326 Denum addit: Sed esto data sint propter cultum DEI promovendum; id quidem intelligi debere, dum ea privilegia judicio Principis Ecclesiastici nullum afferunt inconveniens, quod noxium sit utilitati publicæ. Nam ubi reperitur ejusmodi inconveniens, non promovetur cultus DEI *per ea* indulta, quæ cedunt in

damnum spiritualis gubernationis. Cum ergo privilegia vivæ vocis oraculo concessa, sint in damnum spiritualis gubernationis; nam ut testatur Urbanus, ea privilegia, quia non constant ex literis Apostolicis, extenduntur pro libito à privilegiatis, & alia mala inde sequuntur; inde est, quod *per ea* non ritè promoveatur cultus DEI, & fidei augmentum. Quare minor ejus Syllogismi distinguenda est: omnia privilegia concessa sunt illis ad cultum DEI, & augmentum fidei (dum nullum afferre conspiciuntur incommodum contra spirituales gubernationem) concedo (dum id afferre conspiciuntur) nego; Sic ille.

Verum, cum concedat, privilegia remuneratoria transire in naturam contractus, quando sunt circa rem, cuius acquiritur dominium, ut est castrum, jus percipiendi vectigalia, &c. non est, cur excludat jus exemptionis, in quo quis legitime possidet, aut quasi possidet facultatem exercendi aliquos actus, aut recipiendi aliquid ab aliis, citra onus, quod carentes tali favore subire debent; ergo sicut illa, citra compensationem auferri non possunt à Successore concedentis etiam exigente utilitate publicâ, ut concedit Cardenas cit. n. 365. & 367. sic idem dicendum erit de illis: at hoc in dicta revocatione non est factum; ergo.

Deinde immeritò videtur merè liberalis concessio jurium eorum, quorum quis non habet dominium, quale datur circa rem corporalem v. g. castrum, excludi à donatione propriè dicta; cum illi revera competat definitio donationis strictè talis, ut constat ex lib. 3. tit. 24. de Donationibus. Nam, cum concedat, ut diximus, liberalem concessionem juris percipiendi vectigalia, esse donationem non revocabilem, non factâ compensatione; non est, unde id negetur liberali concessioni juris incorporalium. In utroque enim casu is, cui tale jus auferretur, perdit aliquid de jure suo.

Denique licet verum sit, privilegia remuneratoria Mendicantibus data esse in præmium iis, qui se optimè exercuerunt in cultu DEI promovendo; hæc tamen ratio non est unica, ut vult Cardenas; nam præter eum finem, qui fuit compensare labores præteritos tanquam justo eorum præmio, propter merita jam posita, intentio concedentium etiam erat, eosdem excitare ad continuandum Zelum in promovendo.

movendo DEI cultu, & lucranda salute animarum, quod importat remuneracionem meriti in spe, seu ponendi; quod sonat etiam dare, ut facias. Quod autem dicit, dato, quod essent concessa propter cultum DEI promovendum; non propterea fieri irrevocabilia per accidens, quando iudicio Principis fiunt noxia utilitati publicæ, salvatur r. responsione datâ n. 1324. Deinde si fiat compensatio, quod in præfenti factum non est; nec enim ex qualicumque bono publico, infringi potest jus acquisitum ex contractu oneroso, præsertim, si malum, cuius cautela quaeritur, sit è paucorum duntaxat abusu.

§. 3.

Respondetur ad fundamenta Sententia affirmantis revocationem.

1330 **A**ntequam hoc præstemus, cum P. Cardenas potissimum se fundet in Bulla Urbani VIII. (quæ incipit: *Aliàs felicis*, & inter Constitutiones hujus Pontificis in Bullario est 121. edita anno 1631. 20. dec.) illam in formalibus referre visum est, & sic habet §. 1. *Aliàs felicis recordationis Gregorius Papa XV. prædecessor noster, ut subnascentibus jugiter variis difficultatibus, & abusibus ex privilegiis à Sede Apostolica viva vocis oraculo saepenumero concessis obviam iret, Constitutionem edidit tenoris subsequenti, videlicet: Gregorius Papa XV. Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex in specula militantis Ecclesie. &c.*

1331 Subiungit §. 2. *Cum autem experientia rerum magistrâ compertum sit, concessiones, & gratias viva vocis oraculo, etiam S. R. E. Cardinalibus obtentas, & ipsorum manus firmatas sepe ab his, in quorum favorem emanarunt, minus canonica interpretatione extendi, & perperam in disciplina Ecclesiastica detrimentum executioni demandari: idcirco, quantum cum Domino possumus his, & aliis malis occurrere volentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolica potestatis plenitudine, & de consilio nonnullorum Venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, quibus negotium hujusmodi maturè discutendum commisimus, omnia, & singula privilegia, facultates, licentias, & quascunque per Summos Pontifices prædecessores nostros, ac per Nos viva vocis oraculo, & S. R. E. prædicta Cardinalium quorumcunque manu firmata, quibuscunque Generalibus, Provincialibus, ca-*

Tom. V.

terisque Superioribus, & personis cujusvis Ordinis, Congregationis, Instituti, & Societatis, sive secularibus, sive regularibus, vel etiam ipsis Ordinibus, Congregationibus, Institutis, & Societatibus, etiam Societati JESU aut ejus Clericis, seu Presbyteris, aliisque personis prædictis quacunque de causa, etiam de necessitate exprimenda, occasione, prætextu, vel colore, etiam intuitu, contemplatione, seu ad instantiam Imperatoris, Regum, & Principum quorumcunque, aut alias quomodolibet concessa, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, tenore præsentium revocamus, cassamus, tollimus, abrogamus, & annullamus, ac de cætero revocata, cassa, sublata, abrogata, & annullata, viribusque & effectu vacua esse, & fore, nullique prorsus deinceps suffragari posse, nec debere declaramus.

In §. 3. Præterea, inquit, ut præsentibus 1332 litera omnibus & singulis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, quanto citius innovescant, omnibus & singulis Generalibus & aliis quocunque nomine nuncupatis Superioribus quorumcunque Ordinum, Congregationum, Societatum, etiam Societatis JESU, & Institutorum, sub excommunicationis ac privationis officiorum & dignitatum, nec non vocis activa & passiva pœnis ipso facto incurrendis præcipimus, & mandamus, ut infra tres menses proximos à die publicationis præsentium computandos, omnes, & singulos Provinciales eorundem suorum Ordinum, Congregationum, Societatum, etiam Societatis JESU, & Institutorum, de eisdem præsentibus literis certiores faciant, earundemque præsentium exemplaria illis transmittant, qui quidem Provinciales sub eisdem pœnis teneantur singulis Superioribus Monasteriorum, Conventuum, Collegiorum, Dotorum & locorum regularium præcipere, ut easdem præsentibus subditis suis, ut moris est publicent.

Et §. 4. Decernentes, præsentibus literas 1333 etiam ex eo quod, quicumque in præmissis interesse habentes, vel habere prætendentes ad hoc vocati, & auditi non fuerint, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, seu alio quopiam defectu notari, impugnari, invalidari, redargui, in jus, vel controversiam vocari, aut ad viam, & terminos juris reduci, sive adversus illas quodcunque juris, gratia, vel facti remedium impetrari nullatenus posse, sed illas semper validas, firmas & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri,

pp 2

& ob.

& obtinere. §. autem §. Sicque per quoscun- que iudices ordinarios & delegatos, etiam cau- sarum Palatii Apostolici Auditores sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudi- cari & definiti debere, ac irritum & inane, si quid secus super his à quoquam quavis au- ctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

1334 Denique §. 6. addit clausulam deroga- toriam, ibi: *Non obstantibus præsertim li- teris huiusmodi, ac constitutionibus & ordi- nationibus Apostolicis, & quatenus opus sit, etiam regulam nostram de non tollendo jure qua- sito, privilegii quoque indultis, & literis Apostolicis, eisdem Cardinalibus, ac Ordini- bus, Congregationibus, Institutis & Societa- tibus, eorumque Superioribus, quocunque nomine nuncupatis sub quibuscunque verbo- rum formis & tenoribus, ac quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque effica- cioribus & insolitis clausulis ac irritantibus, & alijs detrectis in genere, vel in specie, ac alijs in contrarium præmissorum quomodoli- bet concessis, confirmatis & innovatis. Qui- bus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque to- ris tenoribus specialis, specifica & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clau- sulas generales idem importantes mentio, seu quevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illo- rum omnium tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes, specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque.*

1335 Ex hac constitutione infert Cardenas cit. n. 372. constare, Pontificem Romanum habere Potestatem revocandi, & de facto revocasse ea omnia, quæ non sunt expressè scripta in literis Apostolicis, ne- que ex illis constat, ea esse concessa; id- que propter inconvenientiam, quorum ex- perientiam testatur Pontifex. Quæ ratio facit certitudinem moralem, atque adeo de tali revocatione nullum esse potest du- bium; ex quo tandem fit juxta huius Au- thoris sententiam, opinionem affirmanti- um universaliter revocationem privilegio- rum solius vivæ vocis, quæ in literis Apo- stolicis non sic expressa sunt, ut ex iis ipsa cognosci possint, esse moraliter eviden- tem; consequenter oppositam non esse verè probabilem; etsi dicat n. 315. quia multi scriptores illam propugnant, se nol-

le absolutè appellare *improbabilem*; & so- lum asserere, esse *tenuiter probabilem*, seu dubiæ probabilitatis. At quoniam com- plures (ut dictum est) tradunt opinionem negantium non esse dubiè, sed verè proba- bilem; in præsentem solum animus est inspi- cere, num hanc dubiam probabilitatem pro- bationibus suis Cardenas evincat? Quare:

Ad ejus fundamentum in n. 1312. 1316 contraria sententia R. & I. N. majorem sub illis terminis propositam, quod Urbanus VIII. *expressis verbis* in sua constitutione re- vocet omnia privilegia vivæ vocis oraculo Regularibus concessa, *qua non reperiuntur expressè ac singillatim scripta in literis Apo- stolicis, ut ex his de illis constet.* Nam hæc modificatio (*expressè, singillatim scripta, ut ex ipsis literis Apostolicis constet de illis*) non habetur expressè in Bulla Urbani, ut pa- tebit legenti ejus §. 2. supr. in n. 1331. cujus ratio est ex n. 1320. Neque hoc probat deductio I. in n. 1313. quam ex relatis inibi verbis facit Cardenas: Nam aliud est, privilegium corrumpi appositis alijs terminis, qui videantur æquivalentes, & secundum illos facere interpretationem ultra id, quod permittit canonica inter- pretatio; aliud, privilegium sub terminis formalibus vivæ voce concessum, nihilo- minus interpretari ultra id, quod canonica interpretatio permittit; at primum, prout exponit Cardenas, non continetur in illis verbis; ergo nec deductio. Deinde, interpretatio ultra id, quod Canonica in- terpretatio permittit, multò frequentius contingit in privilegijs etiam expressis de verbo ad verbum, quin tamen de illis lo- quatur Pontifex non obstante identitate, vel majoritate rationis; ergo volens tol- lere tales interpretationes non canonicas, non intendit tollere vivæ vocis oracula se- mel bullata, & in Bulla pro expressis, ac si de verbo ad verbum inserta essent, habita; Sed tantum ea oracula, quæ talia non sunt. Ideo:

R. 2. cum dist. ma. Urbanus VIII. ex. 1337 *expressè* revocat omnia privilegia *mero & puro* vivæ vocis oraculo Regularibus con- cessa, quæ non reperiuntur expressè ac sin- gillatim scripta sic in literis Apostolicis, ut ex his de illis constet, transeat ma: omnia privilegia vivæ vocis oraculo Regularibus concessa, prius, quàm fieret revocatio, bullata, sic, ut in bulla haberentur pro expressis, ac si de verbo ad verbum infer-
ta ef-

ta essent, N. ma. Hinc transmissa minore, N. consēq. hæc enim est indefinita, respectu omnium vivæ vocis oraculorum; & major permittitur solum non quoad omnia indefinitè, sed solum quoad oracula, quæ merè ac purè talia sunt. Ratio autem constat ex dictis n. 1319.

1338 Ad 1. probat. majoris in n. 1313. respondent, illam deductionem non esse æquipollentem verbis contentis in §. 2. Bullæ, ut diximus n. 1321. Nam in dicto §. 2. quem refero n. 1331. nullatenus *expressis verbis* exigunt, quod Cardenas citatis locis relatus ait; nempe, non sufficere, quòd desierint ante revocationem esse vera vivæ vocis oracula, & sint bullata, sic, ut pro expressis habeantur, & haberi debeant; sed *insuper requiri, ut in ipsis bullis specificè exprimantur; ut legi, & sciri possint, quæ, & qualia sint?* si enim hoc requisitum rectè deducitur ex §. 2. Bullæ, quia per experientiam compertum est, cæteròquin *feri eorum interpretationes non canonicas*, idem etiam de illis privilegiis dicendum erit, quæ prius vocetenus tantum concessa, & postea etiam in Bullis formaliter expressa, sæpius à nonnullis accipiuntur interpretatione, quæ non sit canonica, ut eadem & majori experientiâ compertum est; sed verba dicti §. 2. nullatenus ex ea ratione extendunt se ad hæc privilegia in sensu, quo ea accipit Cardenas; ergo nec ad illa. Satis igitur factum erit dictis constitutionibus, eas accipiendo de privilegiis, quæ tunc erant vera oracula, ac eorum extensione, vel interpretatione non canonica, si quæ fiat, etiam postquam bullata fuerunt; ita illi.

1339 Ad 2. deductionem in n. 1314. R. omnino concedi; vivæ vocis oracula per nonnullos extendi ultra mentem concedentis, & interpretationem canonicam (hoc enim etiam fit, & factum est, etiam postquam in Bullis nominatim expressa sunt, ut constat etiam ex ipsis Authoribus, imò Rotæ decisionibus, & declarat. Cardinal. sibi quandoque contrariis) sed negari, ex hoc exigi *eam expressiōnem*, quam vult Cardenas, ut diximus numero præcedente. Idem contra eundem instatur in eo, quod adducit n. 1315. & seq. Non enim negatur, ex prava interpretatione privilegiorum, quæ viva voce concessa sub suis terminis formalibus non constant jam, vel tunc, quando revocatio facta est, nasci periculum inter-

pretationis non canonica; hoc autem periculum etiam subeunt, quando sub suis terminis formalibus expressa sunt; id, quod constat ex tanta varietate opinionum non modò privilegiorum in scriptis concessorum (ut testatur Gregorius XIII. in sua constitut. *Ascendente Domino, §. quia tamen non desuit temeraria quorundam audacia*) sed aliarum quoque constitutionum Apostolicarum (ut liquet ex Commentariis scribentium in sacros canones) quin propterea dicantur revocata intuitu talis periculi, & usus ex interpretatione non canonica; ergo. Hinc ad id, quod contra primum argumentum negantium revocationem adducit Cardenas supra relatus n. 1320. negant Patroni opinionis negativa à Gregorio & Urbano *expressis verbis* intendi, quòd, ut privilegia valeant, constare debeant ex literis Apostolicis *expressè, & singillatim*; Videantur verba formalia Bullæ in n. 1331. His in utramque partem consideratis, etsi omnino sentiam, opinionem, quam propugnat Cardenas, esse valde probabilem; non tamen obrinere tantam vim, quâ contrariam negantium opinionem ostendat certò falsam, vel solum tenuiter probabilem; id, quod collatis utrinque rationibus deduci poterit; præsertim, si consideretur tot annorum usus contrarius apud multos; & publicationis in sententia plurium requisitæ defectus earum constitutionum.

Præter hæc, quæ de privilegiis præ- 1340
missimus, not. 1. quando alicui, vel privato, vel etiam communitati (qualiter fit in jubilæis) conceditur privilegium eligendi sibi Confessarium *ex approbatis ab Ordinario*, moveri posse quæstionem, an Confessarius electus debeat esse approbatus ab Ordinario illius diocesis, in qua actualiter moratur Confessarius? Affirmativam tanquam sibi certam, tenet Cardenas in Crisi ad propositiones ab Innocentio XI. damnatas dissertat. 2. c. 6. a. 7. q. 3. §. 2. n. 271. idque post Bullam Clementis X. quæ expedita fuit undecimo Calendas Julii, 1670. ubi, ut refert Cardenas cit. n. 274. Clemens hac generali, & perpetuò valiturâ constitutione (quæ sunt verba Bullæ) decernit, & declarat, Religiosos ab Episcopo ad Confessiones secularium in sua diocesi audiendas approbatos, non posse in alia diocesi eas absque Episcopi diocesani approbatione audire; quibus

subjungit clausulam derogantem omnibus privilegiis, quæ huic generali constitutioni possunt ob stare, & omnibus modis & clausulis, quæ excogitari possunt, evanescere facit omnes modos, quibus solent Jurisprudentes constitutiones Pontificias interpretari.

1341 Not. 2. Clementem in Constitutione, incipiente: *Superna magni Patrisfamilias*, de qua loquitur Cardenas, postquam §. 2. dixisset *varias dubitationes, & controversias perpetuò valiturà constitutione se decernere, ac declarare*, subjungere in §. *Adhac*, 4. ac primò statuere & declarare, *Religiosos ab Episcopo ad confessiones secularium in sua diœcesi audiendas approbatos, non posse in alia diœcesi eas absque Episcopi diœcesani approbatione audire, quamvis penitentes subditi sint ejus Episcopi, à quo ipsi Religiosi jam fuerant approbati*. Secundo, *generaliter approbatos ab Episcopo ad personarum secularium confessiones audiendas, nequaquam censeri approbatos ad audiendas confessiones Monialium sibi subjectarum, sed egere quoad hoc speciali Episcopi approbatione: atque approbatos pro audiendis confessionibus Monialium unius Monasterii, minimè posse audire confessiones Monialium alterius Monasterii*. Tertio, *Confessarios extraordinarios semel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad Monialium confessiones pro una vice audiendas, haud posse expletà deputatione in vim approbationis hujusmodi illarum confessiones audire, sed toties ab Episcopo esse approbandos, quoties easus deputationis contigerit*.

1342 Quarto in *Monasteriis, ac etiam Collegiis, ubi juxta Regularia instituta vivitur, posse tam Prælatos Regulares, quàm Confessores Regularium eorundem Monasteriorum, seu Collegiorum audire confessiones illorum secularium, qui inibi sunt verè de Familia, & continui Commensales; non autem illorum, qui tantum ipsis deserviunt, illos autem Religiosos, qui ad confessiones audiendas idonei generaliter reperti fuerint, ab Episcopis generaliter quoque, & indistinctè absque alia limitatione temporis, certorumque locorum, aut generis personarum in diœcesi propria admittendos: quoad ceteros verò, qui non adeo idonei reperiuntur, si petierint se admitti, arbitrio Ordinariorum relinqui, ipsos cum limitata facultate, prout eisdem Ordinariis magis expedire videbitur, probare & admittere; semel autem simpliciter approbatos posse in diœcesi Episcopi approbantis quovis anni tempore, etiam Paschali, &*

quorumcunque etiam infirmorum confessiones audire absque ulla Parochorum, vel ipsius Episcopi licentia; De qua tamen confessione teneri dictos Religiosos eorundem infirmorum Parochum illicò certiore reddere, Et hoc posse illis ab Episcopo sub pœna suspensionis à facultate audiendi confessiones præcipi: sufficere tamen, ut certioratio hujusmodi fiat saltem per scripturam apud ipsum infirmum relinquendam.

Quintò in §. *Et eos*, 5. Eos, qui dictis 1341 Religiosis simpliciter approbatis Paschali tempore confessi fuerint, constitutioni, quæ incipit: *Omnis utriusque sexus*, quoad confessionem duntaxat, satisfecisse censendos. Sextò, *Regulares ad ejusmodi confessiones audiendas prævio examine simpliciter, & absque ulla temporis præfinitione ab ipsomet Episcopo: secus autem ab ejus Vicario, aut ab Antecessoribus Episcopis approbatos, non posse ab eodem, qui sic approbavit, iterum examinari, aut ab eisdem confessionibus audiendis suspendi; seu licentias illi concessas revocari, nisi novà superveniente causâ, quæ ipsas confessiones concernat*. De qua tamen haud necessarium esse, ut in actis constet; nec eam teneri Episcopum, ipsis Regularibus significare, sed Sedi Apostolicæ duntaxat, ubi eam sibi aperiri postulaverit.

Septimò in §. *Porro*, 6. si Regulares 1342 cum scandalo, aut aliàs inhonestè vivant, vel aliquid delictum committant, per quod rationabili Episcopi judicio videantur à concessionibus suspendendi, in quo ipsius Episcopi conscientiam onerata esse volumus, cum præcipua, ministri Sacramenti Penitentia qualitas sit vitæ integritas, ac morum honestas; utique eam causam ad confessionis ministerium pertinere, ac proinde nihil ob stare, quo minus ob eam possit Episcopus regulares à semet ipso approbandos suspendere, aut repellere à confessionibus. Octavò *confessiones audiendi facultatem omnibus simul unius conventus regularibus confessoribus adimi ab Episcopo, inconsultâ Sede Apostolicâ, nullatenus posse*.

Nonò ex facultatibus per Mare Magnum, aliave privilegia regularibus cujuscunque ordinis, instituti, aut Societatis, etiam Jesu concessis factam eis non esse potestatem absolvendis in casibus ab Episcopo sibi reservatis; & per confirmationes dictorum privilegiorum, quas regulares à Sede Apostolica post sacrum Concilium Tridentinum obtinuerunt, nequaquam revixisse privilegia prius ab eodem Concilio, aut deinde

deinde Apostolicis etiam decretis sublata, atque extincta, si quæ habebant, absolvendi à casibus Episcopo reservatis.

1346 Decimò in §. *Et habentes*. 7. *Habentes facultatem absolvendi ab omnibus casibus Sedis Apostolicæ reservatis, non ideo à casibus Episcopo reservatis posse absolvere.* Undecimò, *Regularem Confessorem posse in eadem diœcesi, in qua est approbatus, confluentes ex alia diœcesi à peccatis in ipsa reservatis, non autem in illa, ubi idem confessor est approbatus, absolvere, nisi eosdem penitentes novèrit in fraudem reservationis ad alienam diœcesin pro absolutione obtinenda migrasse.* Duodecimò, vigore supradictorum privilegiorum nequaquam licere regularibus etiam satisfacta parte absolvere penitentes à censuris quoad externum & judiciale forum, & absolutos ab eis in foro penitentiali, utique non censi absolutos in exteriori iudicio & contentioso.

1347 Decimo tertio, Censuris Ecclesiasticis irretitos & denuntiaros ab Episcopis cogi posse gerere se pro talibus, etiam si à regularibus fuerint absoluti. Quoties autem exhibitis aliquibus regularium Apostolicis privilegiis coram Episcopo, ab eo indicetur igitur non suffragari casui, de quo agitur, si dictorum privilegiorum verba obscura sint, & antiqua, non esse ad Metropolitanum provocandum, sed cum ejus sit interpretari, cujus est condere: dictorum privilegiorum interpretationem Sedis Apostolicæ iudicio, prout aliàs constitutione Prædecessoris nostri felicis recordationis Clementis IV. statutum fuit, esse requirendum.

1348 Not. 3. Circa dictam constitutionem Clementis, juxta diversorum Doctorum expositiones ex fundatis principiis juri conformibus, fieri posse verè probabilem interpretationem canonicam. Unde quod Cardenas relatus n. 1340. in fine assertit dicens, per clausulas dictæ constitutioni appositæ evanescere omnes modos, quibus Jurisprudentes solent constitutiones Pontificias interpretari, non habet locum, ubi talis interpretatio est interpretatio verè canonica, & juxta sacros canones etiam in legum Ecclesiasticarum expositione observandos facta: certum autem est, ut constitutiones Apostolicæ vim obtineant obligandi in actu secundo, à multis Doctoribus, etiam stando in principiis juris Ecclesiastici, exigì publicationem earum in pro-

vinciis; ab aliis autem (quos lib. 1. tit. 2. de Constitut. secuti sumus) saltem authenticam publicationem Romæ cum latitudine temporis, intra quod ea publicatio moraliter diffundi possit ad alia quoque loca, seu provincias, & diœceses, ita, ut in tali communitate moralem certitudinem, aut culpabilem ignorantiam causare possit, & si hæc non sint, vim illis proximam obligandi in actu secundo negari, ut diximus cit. loc. libr. 1. Accedit, quod Constitutiones Apostolicæ, licet vim obligandi obtinuissent positis omnibus ad hoc requisitis; usu tamen contrario, & defuetudine perfectâ vel ex toto, vel in parte (secundum quod defuetudo inducta est) possint abrogari, ut diximus cit. l. 1. tit. 2. Quare, si alicubi contraria consuetudo legitime inducta foret, vel deficeret debita ejus publicatio ad inducendam vim obligandi necessaria, non foret locus opinioni relatæ ex mente Patris de Cardenas.

Coeterum, quidquid sit de his Doctorum interpretationibus, mihi videtur dicendum, quando in dicta constitutione dicitur, Confessarios ab Episcopo ad confessiones secularium in sua diœcesi audientibus approbatos, non posse in alia diœcesi eas absque Episcopi diœcesani approbatione audire, non aliud intendi quàm approbationem pro una diœcesi datam ab illius Ordinario, non sufficere pro quavis alia; Sed in qualibet requiri approbationem Ordinarii illius loci, in quo fit confessio. Cum enim approbatio, præter iudicium idoneitatis de persona, cui animarum cura committitur, importet etiam voluntatem & consensum Ordinarii, quo tali approbando subjicit, pro foro Sacramenti penitentia, oves sibi concreditas; hic autem consensus extendere non possit sese ad oves alienas, & alteri diœcesano subjectas; rectè sequitur, approbatum in una diœcesi pro illis secularibus, qui de tali diœcesi sunt, ex vi hujus approbationis non posse in alia diœcesi audire confessiones secularium, absque Episcopi diœcesani approbatione; quia ex vi illius nec expressè, nec tacitè, seu implicite habet authenticum testimonium de idoneitate, ad oves alterius diœcesis, seu personas seculares audiendas.

Hæc expositio videtur valde congrua intentioni, ac menti dictæ constitutionis, in qua Clemens §. 2. præmittit, se illa, quæ per subsequentes §. §. statuit, & decla-

declarat, statuere, & declarare, ut magis magisque dissensionum tollantur semina, & imposterum in agro Dominico pax floreat; cum enim dissensiones istæ inter Ordinarios, & Regulares natæ sint non tantum solâ Regularium quorundam quarundam facultatum extensione (quia non deerant, qui vellent, *semel simpliciter approbatum ab uno Episcopo in sua diœcesi, esse hoc ipso approbatum pro qualibet*, vel semel approbatum pro confessionibus Monialium, eo ipso censi approbatum semper, & deinceps) sed etiam Ordinariorum aliquorum rigore nimio, vel facili suspensione ab audiendarum confessionum munere, etiam ex causis *non pertinentibus ad ministerium confessionis*, merito repugnantibus aliis: hac autem expositione quoad punctum approbationis, tollatur ea dissensionum radix contra Regulares in querelam ab Ordinariis deducta, plus in eo puncto, quàm dictum sit, ab ea constitutione postulari non videtur.

1351 Not. 4. *Aliud esse*, quòd quis ab Episcopo approbetur, seu publico iudicio declaratur simpliciter idoneus ad audiendas secularium confessiones; *aliud*, quòd ei subiciantur omnes Christi fideles undecunque accedentes ad eos à peccatis absolvendos; hoc secundum iure suo nullus Episcopus dare potest Regularibus; potest tamen Summus Pontifex; & Episcopus solum quoad oves suæ pastoralis curæ commissas; illi enim omnes fideles; isti autem soli ejus diœcesani commissi sunt. Ex quo sequitur, *aliam esse approbationem*, quâ approbandus accipit testimonium ab Ordinario *de sua idoneitate ad ministerium Sacramenti penitentiae*; *aliam*, quâ ipsi Ordinarius ad idem ministerium subicit oves suas. Ex hac observatione plures casus resolvì possunt, qui cæteroquin, stando in nudis diversarum constitutionum verbis, dubitabiles esse possunt, & hoc loco prætermittuntur.

1352 Not. 5. Quòd occasio & causa dissensionum inter Episcopos & Regulares cum primis fuerit controversia circa confessiones audiendas, *sine approbatione Episcopi*

diœcesis, in qua commorantur, tradi ab ipso Patre de Cardenas cit. n. 283. 287. cum ergo, ubi Regulares non habent approbationem ab Ordinario loci *quoad subjectionem suorum in ordine ad exercendam circa illos jurisdictionem Sacramentalem in foro penitentia*, nec implicite habeant testimonium de sua idoneitate ad audiendas illorum confessiones; consequenter necessarium esse dicamus, etiam hanc approbationem accipiendam ab Episcopo, atque adeo, Regulares ab uno Episcopo pro sua diœcesi approbatos, non eo ipso posse confessiones secularium audire illorum, qui sunt alterius diœcesis, vel in ea diœcesi, etiam alios, sufficienter consulitur intentioni, quæ erat rescindere dictas dissensiones, præsertim ex eo natas, quòd quidam Regularium titulo exemptionis noluerint, se subicere approbationi in aliis diœcesibus accipiendæ ab Episcopis locorum, modò semel in una diœcesi approbati sint ab ejus Ordinario. Nam hoc omnino negandum est, ubi vigorem habet Constitutio Clementis; & subditi alterius diœcesis ab Ordinariis talium locorum illis subiecti non fuerunt; nec ipsi de iis approbati.

Not. 6. Nomine Ordinarii locorum, ¹³⁵³ etiam, & singulariter intelligi Summum Pontificem; hic enim respectu omnium fidelium verissime est Ordinarius, & Summus Pastor. Quare, qui approbationem sumptam pro utroque, vel alterutro actu, quem importat approbatio, pro cura animarum, haberet à Summo Pontifice, citra id, quòd eam reciperet ab inferiore, ministerium Sacramenti poenitentiae juxta facultatem sibi concessam exerceret. De aliis porò in dicta Clementina contentis plura diximus lib. 1. tit. 2. & l. 3. cum ageremus de Regularibus, tit. 31. Ut igitur paucis complectar, quæ diximus à n. 1348. adusque, omnino tenendum, in audiente confessiones Secularium, nunc necessariam esse approbationem ordinarii loci, in quo fit confessio, etiam in Confessore Regulari.

